

Paleolitske najdbe ob Nevljici.

Iz prirodopisnega oddelka Narodnega muzeja
v Ljubljani.

Predhodno poročilo.

Fran Kos — Ljubljana.

Ob regulaciji Nevljice* pri vasi Nevlje, občina in okraj Kamnik, so naleteli delavci pri kopanju jaška za novi mostni opornik na kostne ostanke kvarternega proboscida, *Elephas primigenius*. Na vabilo kr. banske uprave dravske banovine in kamniškega občinskega urada je pričelo vodstvo prirodopisnega oddelka Narodnega muzeja v Ljubljani dne 16. marca 1938. na omenjenem kraju z odkopavanjem fosilnega favnističnega in drugega prehistoričnega gradiva.

Na vseh profilih obsežnega najdišča sem mogel med petrografsko različnimi sloji ugotoviti le dva kulturna horizonta.

V profilu zgoraj ležeča, mlajša, približno 4—8 cm debela kulturna plast iz drobnega proda in peska, ognjišče z ogljem in pepelom, je bila stisnjena med gornjo plast finega kremenovega peska ter spodnjo plast debelega proda in peska. Obseg ognjišča je bil okroglo 4—5 m v premeru. Na raznih delih, posebno pa zbrani na enem kraju ognjišča, so se našli sileksi, ki so najbrž le naravne oblike in jih je mogoče uporabljala človeška roka, mogoče pa so tudi izdelki človeške roke. Zanimivo je predvsem to, da so se našli ti kresilniki akumulirani v glavnem na enem kraju ognjišča. Njih oblike so tipološko negotove, »retuše« neizrazite. Poleg teh predmetov so se našli kresilnikovi odlomki, kar dela vtis, da je bilo mogoče nekaj teh objektov izdelanih odnosno uporabljenih na licu mesta. Nekateri kažejo skoro sledove obrabe, drugi gotovo sledove kotaljenja. Na kraju, kjer je bilo največ

* Ime Nevljica je verjetno sorodno z imenom ruske reke Neve in morda pomeni »močvirnico«. Pripomba redakcije.

Najdišče neveljskega kvarterja.

V ozadju vas Nevlje s farno cerkvijo in župniščem. Spredaj nova struga Nevljice.

takega »orodja«, so se našla tudi cela ali pa surovo načeta jedra sileksov. Favnističnih ostankov je malo, med njimi en zob (*Equus?*).

Temnosiva, približno 40 cm debela plast peščene gline tvori v profilu globoko pod zgornjo kulturno plastjo ležeči starejši fosilni horizont (382.5 m abs. v.). V tej plasti sem našel fosilne ostanke mladokvarternih sesalcev, *Arvicola* sp. (polovica spodnje čeljustnice) in *Elephas primigenius* (večji del skeleta). Kostni ostanki so bili v horizontu neenakomerno raztreseni na približno 110 m² veliki horizontalni ploskvi. Vsi pa so ležali na približno 15 cm debelem poilovčenem pasu (Verlehmungszone), nikdar pa v njem ali pod njim. Poleg omenjenih fosilnih ostankov se je našlo nekoliko do sedaj še nedoločenih kostnih fragmentov fosilne favne tega horizonta. V bližini neke mamutove kosti je ležal v sivi glini lepo retuširan mikrolit iz homogenega, nežilavega, temnega sileksa; tipično aurignaciensko rezilo odn. praskalce (Klingenkratzer-Mikrolith). V tej plasti nisem našel drugih izdelkov človeške roke kakor tudi ne ostankov moluskov.

Tudi v drugih, razen navedenih plasteh, se niso našli niti fosilni ostanki favne niti artefakti.

Da bo mogoče točno označiti posamezne horizonte v profilih, po možnosti ugotoviti njihovo, kakor tudi kronologijo neveljskega kvarterja v celoti, se raziskujejo posamezne plasti z ozirom na njih petrografsko in mineraloško kakovost, pripravljajo analize oglja in lesa iz kulturnih plasti ter analize cvetnega prahu (ev. tudi diatomej) vseh slojev. Prav tako se primerja zbrani arheološki inventar z znanimi tipi.

Obširneje poročilo o neveljskih najdbah bo sledilo, ko bodo končana navedena dela.

Die Paleolithenfunde an der Nevljica.

Am neuen Flußbett des Nevljicabaches, in der Nähe von Nevlje, Gemeinde und Bezirk Kamnik, Nordwest-Jugoslaviens (Slovenien), wurden bei einer Ausgrabung im März 1938 zufälligerweise Mamutknochenfunde gemacht.

Bei weiterem, planmäßigen Graben wurden zwei Fundhorizonte freigelegt.

Zunächst eine obere Kulturschicht mit Kohle, Asche, spärlichen Knochenfragmenten und typologisch unsichern Silex-»Artefakten«.

Sodann eine untere Kulturschicht, oberhalb einer Verlehmungszone mit Knochenresten von *Elephas primigenius*, *Arvicola* sp. und typischem Aurignacien - Klingenkratzermikrolit.